

Bilag 6.3

Dato: 19. august 2022

Til: Hovedbestyrelsen – møde d. 26. august 2022

Kontaktperson: Johannes B. Schjælde-Peronard, johannes@dn.dk; Ida Marxen Søndergaard, idas@dn.dk

Liste over indkomne høringsvar

Indhold

1. Liste over indkomne høringsvar.....	2
2. Høringsvar i deres helhed	3
A - Rune Engelbreth Larsen	3
B - Ella Maria Bisschop-Larsen.....	5
C - MFU	6
D - DN Odense	10
E - DN Bornholm	11
F - DN Vallensbæk-Ishøj.....	11
G - DN Favrskov	12
H - DN Svendborg	14
I - DN København.....	15
J - DN Mariagerfjord	20
K - DN Jammerbugt.....	21
L - DN Hillerød.....	23
M – Torben Aaberg, Menigt medlem	26

1. Liste over indkomne hørings svar¹

Personligt valgt
Fagligt Udvalg
DN Afdeling
Medlem

	Afsender	Note
A	Rune Engelbreth Larsen	Personligt valgt
B	Ella Maria Bisschop-Larsen	Personligt valgt
C	MFU	
D	DN Odense	Specifik kommentar om ålegræs fra marinbiolog Erik Kristensen
E	DN Bornholm	
F	DN Vallensbæk-Ishøj	
G	DN Favrskov	
H	DN Svendborg	Tilslutter sig Ella Maria Bisschop-Larsen hørings svar
I	DN København	
J	DN Mariagerfjord	
K	DN Jammerbugt	
L	DN Hillerød	
M	Menigt medlem	OBS: Torben Aabjerg har som eneste menige medlem indsendt hørings svar. Hans kommentarer er noteret, men behandles ikke i denne behandling af høringen blandt afdelingerne, udvalgene og de personligt valgte.

¹ Indkomne hørings svar i første høringsrunde: DN Jammerbugt, DN Helsingør, PFU medlem, DN Lejre, DN Svendborg, DN Aabenraa, DN Odense, DN Lemvig, DN København.

2. Høringssvar i deres helhed

A - Rune Engelbreth Larsen

Danmarks Naturfredningsforenings Naturpolitik, 2. udkast.

Høringssvar af Rune Engelbreth Larsen, medlem af Repræsentantskabet

Generelt et meget flot stykke arbejde og vigtigt med den store grundighed for så centralt et dokument! Her følger forslag til tilføjelser og andre rettelser til 2. udkast af 'Mere og vildere natur i Danmark':

1) Side 3, pkt. 1: "Danmarks Naturfredningsforenings overordnede vision for Danmarks natur"

Denne indledning trænger lige til en gennemskrivning. Kommateringen er, som vinden blæser, og der er lidt øvrige småfejl.

2) Linje 0038: Næringsstofbelastningen bliver her forstået som alfa og omega for nedgangen i biodiversiteten: "Det er en forudsætning for at genoprette mangfoldigheden i de små og store naturområder i det åbne land".

Det er ikke helt korrekt. Og hvis det var, ville hele naturpolitikken være ret overflødig, idet det ikke ville hjælpe at foretage sig noget, før næringsstofbelastningen var væk. Men urørt skov, græsning, naturlig hydrologi og store sammenhængende områder med naturlige processer vil i sig selv betyde en meget markant forbedring af biodiversiteten og dermed mangfoldigheden i mange naturområder i både skoven og det åbne land (uanset, om næringsstofforureningen fortsætter på nuværende niveau).

Dette selvfølgelig ikke være sagt som forsvar for næringsstofforurening, ej heller som en benægtelse af, at næringsstofforureningen også har en mærkbar negativ betydning for den terrestriske natur og en endnu større negativ betydning for vandmiljøet. Men næringsstofforureningens nedbringelse er ikke en "forudsætning" for at få fremgang i naturen på land. Derfor foreslår jeg sætningen nuanceret til:

"En mærkbar reduktion af næringsstofforureningen vil have en positiv effekt på biodiversiteten på land og især i vandmiljøet."

3) Linje 0144-0146: "Selv med de kommende 15 naturnationalparker, vil der rent arealmæssigt stadig kun være ganske få strengt beskyttede naturområder i Danmark og de vil kun udgøre under 1 procent af det danske landareal."

Her er det måske fordelagtigt at være lidt mere præcis (og måske skal der ikke stå "kommende" naturnationalparker, da de jo nu er politisk besluttet og vil være realiseret om 2-3 år, og altså til den tid (hvor vores naturpolitik formentlig stadig er gældende) ikke længere er "kommende"):

"Selv med de 15 naturnationalparker, vil der rent arealmæssigt stadig kun være ganske få strengt beskyttede naturområder i Danmark, da de samlet set kun udgør ca. 25.000 hektar, altså knap 0,6 procent af det danske landareal."

4) Linje 0426-0427: "Det absolut vigtigste greb er at give mere plads til naturen."

Her er det måske værd at tydeliggøre, at "plads" ikke bare er "plads" – forslag til en lidt udvidet formulering: "Det absolut vigtigste greb er at give mere plads til, at naturen kan udfolde sig SOM natur."

5) Linje 0557-0558: "Man skal f.eks. prioritere den sortplettede blåfugls eksisterende levesteder før man skaber ny levesteder til den."

Her er sorpletet blåfugl måske et lidt upædagogisk eksempel. Der er kun ét levested tilbage (Høvblege) på ca. 3 km², så der er ikke "eksisterende levesteder". Bedre er det måske med en lidt mere generel formulering:

"Man skal f.eks. prioritere den de truede og sårbare dagsommerfugles eksisterende levesteder, før man skaber nye levesteder til dem."

6) Linje 0681-0682: "Store planteædere som eksempelvis heste, kvæg, elg, kronstyr og bison vil på hver deres måde kunne spille en vigtig rolle i forskellige af de store naturområder."

Her mangler et ret oplagt dyr, som jeg vil foreslå, skrives ind i opremsningen: vildsvin.

7) Linje 0693-0694: "Dyreetsk Råd har lavet en 'Udtalelse om brug af dyr til Rewilding' som kan indgå heri." Det er en temmelig rodet udtalelse, der bærer mest præg af at være politisk mere end faglig, og jeg vil derfor foreslå, at sætningen tages ud.

8) Linje 0704. Jeg vil foreslå, at der tilføjes boksen én yderligere sætning (i overensstemmelse med DN's politik): "Danmarks Naturfredningsforening arbejder for 20 naturnationalparker på samlet 100.000 hektar."

9) Linje 1320 om urørt skov og klimaeffekter "... men der kan gå flere årtier før den positive klimaeffekt begynder at mindskes." Det er vigtigt, at det ikke kan læses, som om urørt skov efter nogle årtier *bidrager* til klimaforandringerne – urørt skov vedbliver at have et overskud af CO₂-optag. Derfor kunne sætningen f.eks. omformuleres lidt:

"... men der kan gå flere årtier, før den positive klimaeffekt begynder at mindskes, og urørt skov vedbliver at være til gavn ved at optage CO₂. Endvidere er det vigtigt at huske på, at skovbunden er en meget vigtig andel af skovens CO₂-lager, ikke kun vedmassen, og urørt skov beskytter skovbunden."

10) Linje 1321-1323: "Årsagerne til at produktionsskov på langt sigt har en klimafordel, er at høstet træ erstatter nogle af de fossile brændsler vi brænder af i form af energitræ eller ved at træ erstatter energitunge byggematerialer som beton og stål."

Her mangler en forudsætning for, at produktionsskov gavner særlig meget, og energitræ bør ikke nævnes som en "klimafordel". Det er klart, at produktionstræ gavner, fordi det lagrer CO₂, men problemet er, at det er en stadig faldende andel af hugsten, der bruges til gavntre, mens stadig mere fyres af og forværrer klimaforandringerne. Derfor bør sætningen nok omformuleres:

"Forudsætningen for at produktionsskov (på langt sigt) kan have en klimafordel, er, at høstet træ ikke brændes af som energi, fordi det derved blot bidrager til at øge CO₂ i atmosfæren og umiddelbart forværrer klimaforandringerne. I stedet skal høstet træ anvendes som gavntømmer, men i de seneste par årtier er andelen af gavntømmer faldende, hvilket gør produktionsskov mindre effektivt i klimakampen.

11) Linje 1331-1332: "Det er politisk besluttet at øge det danske areal med urørt skov til i alt 75.000 ha, hvilket kun svarer til 1,7 procent af det danske landareal."

Her bør tilføjes, at dette er for lidt (også i forhold til DN's skovpolitik, ifølge hvilken arealet med urørt skov bør udgøre 20 procent af Danmarks skovareal, altså p.t. 20 procent af 625.000 hektar = 125.000 hektar. Derfor vil jeg foreslå, at vi tilføjer dette:

"Det er politisk besluttet at øge det danske areal med urørt skov til i alt 75.000 ha, hvilket kun svarer til 12 procent af det danske skovareal og 1,7 procent af det danske landareal. Det er for lidt, hvis vi skal bremse tilbagegangen af biodiversiteten i dansk skovnatur, hvorfor Danmarks Naturfredningsforening vil op på 20 procent af det danske skovareal, dvs. 125.000 hektar."

B - Ella Maria Bisschop-Larsen

8. juni 2022 EMB

Bemærkninger til HB's 2. udkast til Danmarks Naturfredningsforenings NATURPOLITIK

De gode ændringer:

Dokumentet er klart blevet mere overskueligt og godt med adskillelse af landnatur og havnatur.

L 508. Målsætningen for Danmarks Natur er skærpet og det er rigtig godt og nødvendigt.

Her er stadig behov for opstramning:

L 522. DN's mål for alle EU-habitattyper og arter er alt for uambitiøst. Danmark er ifølge habitatdirektivet forpligtet til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger for at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som er omfattet af direktivet. Det har stat og kommuner haft ansvaret for at nå i 12 år. Det er derfor uforståeligt, at DN mener, at de nu kan få helt frem til 2050 for at nå det mål. Altså yderligere 28 år, det ligner ansvarsforflygtigelse.

L 508. Definitionen af udpeget og udlagt natur vil sandsynligvis volde problemer for os aktive og vi risikerer, at der bliver rodet rundt i det. Måske er det blot ordvalget, der ligger for tæt.

L 508. Det er uklart om vandløb og søer er omfattet af mål for beskyttelsen af Danmarks Natur. Det omtales først L 993.

I afsnittet "Giv plads til natur" står L 590 "DN anbefaler følgende fælles tiltag og virkemidler for at nå arealmål om strengt beskyttet og beskyttet natur på land".

I afsnittet "Naturen på land" står L 754 "DN anbefaler følgende tiltag og virkemidler for at nå målene for strengt beskyttet natur på land" og L 852 "DN anbefaler følgende tiltag og virkemidler for at nå målene for de beskyttede områder".

Det er svært at forstå hvorfor tiltagene og virkemidlerne er ikke de samme selv om målene er det i de to afsnit, så hvorfor denne skelnen?

L 751 hvorfor er ønsket om en ny arealkategori "Naturzonen" fremsat her og ikke under virkemidler for at nå et arealmål?

L 993 Søer og vandløb, L 1173 Bynatur, L 1267 "Naturen skal være vores allierede i Klimakampen" tales der om vision i stedet for mål. Det giver ikke mening i hvert fald for søer og vandløb, hvor mange har konkrete mål fastsat i vandplanerne.

Konkrete rettelsesforslag:

L 10-14 tages ud. Sætningen "vores liv kan formentlig fortsætte selvom en mase arter forsvinder for evigt" er et synspunkt ikke videnskab.

L 104 står at årtiers naturpolitik og beskyttelse har slået fejl. Det er der ikke belæg for selv om det er rigtigt, at naturen stadig er i tilbagegang især i skove og det åbne land. Det er vigtigt at fastholde at det også går bedre for mange arter og naturtyper. Det er vigtigt også at fremhæve alle de gode resultater, der er opnået. F.eks. har vi fået mere end 50 jagtfrie reservater og andre jagtbegrænsninger, som har resulteret i, at vi i dag formentlig har dobbelt så mange ynglende kystfugle, som for 100 år siden og vi har fået mange flere ynglende Havørne, Råde Glenter, Ravne, Traner og store bestande af trækkende gæs og sangsvaner. Ser vi på de enkelte naturtyper, så er ynglefuglen knyttet til træer og buske i skov og det åbne land, der er gået allermest frem, fordi der er kommet mange flere træer og buske i landskabet. Tidligere tiders voldsomme afvanding er stoppet og vådområder er generelt blevet beskyttet i NBL. I de sidste tre årtier er der genoprettet mere end 70 større søer, mange spærringer i vandløb er fjernet og åer er blevet genslynget.

L 257 står at "Naturen i DK mangler plads. Plads til at naturen kan blive selvforvaltende i store sammenhængende naturområder" men målet er vel ikke selvforvaltning men større biodiversitet? L 426 formulerer det bedre.

L 393 giver eksempler på hvad strengt beskyttet natur kan være. Her bør ses til L 664 som bedre forklarer hvordan vi når op på 10 % i 2030.

L 297 omtaler manglende græsning i byer som største problem, men er det ikke snarere alt for meget græsklipning? Desuden bør det for byerne L 1183 omtales, at Anders Tøttrup's seneste opgørelse over insekttæthed viser – overraskende, at der er færre insekter i byerne end andre steder.

C - MFU

MFU-høringssvar til 2. udkast til DN's Naturpolitik/23.06.2023

Der er vigtige forbedringer i andet udkast ift. første. Klima er blevet indarbejdet meget bedre, og strukturen er blevet mere logisk.

Men der er stadig anledning til bemærkninger. I nedenstående er der først en række relativt korte afsnit med fortrinsvis strukturelle anbefalinger (1 - 3). Dernæst følger et afsnit (4), der mere generelt forholder sig naturforståelse på land og i havet, og sidst er der et særskilt afsnit (5) om havnaturen med konkrete bud på opstramninger og en mere forpligtende indsats. Anbefalinger er i alle afsnit indsat med kursiv i slutningen.

1. Tidsperspektivet fortøner sig

To årstal går igennem hele politikken – 2030 og 2050. Det første er der en vis logik i. Det kan skimtes i horisonten, og vi kan ane, hvad der skal til af indsats for at skabe resultater i 2030. 2050 er derimod så langt ude i fremtiden, at det næsten kan være lige gyldigt. Der argumenteres da heller ingen steder for, hvorfor de netop er i 2050, at målene skal nås.

Det bliver ret skematisk og ikke særligt inspirerende. Gunstig bevaringsstatus skal først opnås senest i 2050 (se bl.a. linje 381). Ville det ikke være mere interessant at sætte tidligere målsætninger for de naturtyper, som godt ville kunne opnå gunstig bevaringsstatus før? – Og er vi i virkeligheden ikke mindre ambitiøse end forskellige internationale hensigtserklæringer, som Danmark har skrevet under på?

Vejen til de overordnede mål er også mere tåget, end godt er. Der er nemlig meget få af de konkrete indsatser, som har klare tidsfrister. Undtagelser er stop for overfiskeri, som skal ske omgående (linje 1160), og udledningen af næringsstoffer, hvor der er reduktionsmål for 2027 (linje 1031 og 1158).

Det anbefales at være meget klarere på tidsperspektivet hele papiret igennem.

2. Stort og småt er ikke lige godt

Papiret indeholder omkring 100 helt konkrete indsatser eller tiltag, som skal være med til at nå målene. Det er på sin vis en styrke, at der er så mange konkrete ting, men det kan også virke som opremsninger af stort og småt.

Den statslige jordfond nævnes eksempelvis i et bollepunkt (linje 599-603) på linje med videreudvikling af det eksisterende biodiversitetskort (linje 614-616), men begge dele er næppe lige vigtige. Faktisk kan de nok ikke rigtig sidestilles.

Prioriteringen af de forskellige virkemidler fremgår altså ikke, og det gør den mindre anvendelig som grundlag for udvikling af konkrete politiske strategier.

Det anbefales at være klarere ift. prioriteringen af de forskellige tiltag. Måske kan mindre væsentlige med fordel droppes.

3. Danmark er ikke en øde ø

Papiret giver helt overordnet det indtryk, at vi kan fikse biodiversitetskrisen ved at fokusere på Danmark og dansk politik. EU's landbrugsstøtte nævnes enkelte steder (fx linje 610-613 og 941-945), men det fremgår ikke, hvor afhængig realisering af naturpolitikken er af en solid international indsats, eller hvor stærk en løftestang internationalt samarbejde kan være for at opnå målene. Det gælder eksempelvis ift:

- Næringsstofbelastningen
- Reguleringen af pesticider og andre miljøfremmede stoffer
- Indsatsen mod invasive arter
- Det internationale netværk af fuglebeskyttelsesområder
- Reduktionen af udslippet af drivhusgasser

Det anbefales, at vigtige internationale indsatser nævnes papiret igennem.

Alternativt kan der laves et særligt kapitel, hvor det fremgår, at vi kun kan nå målene i naturpolitikken hvis vi samtidig med den danske indsats udbygger den internationale regulering. Boksen om internationale forpligtelser (linje 84-94) udfylder ikke den funktion. Budskabet er jo blot, at der er internationale regler, som skal følges.

4. Hvad er god natur på land og i havet

”Urørt” natur står som en central formuleret målsætning i DN's udkast til naturpolitik. Det må forstås som natur uden forstyrrende menneskelig indgriben. Men der mangler en grundlæggende analyse af hvad man forstår ved god natur på land og i havet. Vi har meget lidt oprindeligt og ikke-menneskebettinget natur tilbage i Danmark. Selv om naturindholdet for det meste kunne være langt bedre, er de forskellige kunstigt skabte og manipulerede naturområderne i landet særdeles bevaringsværdige. Begrebet ”urørt” som betegnelse for naturforvaltningen giver således ikke megen mening, og man bør i det mindste fortælle hvornår det kan være på sin plads helt at undgå menneskelige manipulationer. Dette vil nok indskrænke sig til meget lidt. For selv de mest pristine og ubebyggede kystområder, kan ikke bare lukkes af for yderlig negativ menneskelig påvirkning, men behøver en målrettet indgriben for at genvinde sin oprindelige gode tilstand. Vi ønsker vel heller ikke, at den planlagte udtagning af 100.000 ha af de mindst ydende og mest

forurenende landbrugsjorde bare skal springe i vildtvoksende skov? Det kunne være spændende også at få en gennemtænkt udmelding på det spørgsmål i udspillet til naturpolitikken. Samtidig giver betegnelsen urørt natur en fornemmelse af, at der findes en rigtig natur og en mindre rigtig natur. Begrebet er derfor mere ideologisk end fagligt funderet.

For havets vedkommende er skelen mellem god og mindre god natur ekstra problematisk. For havnaturen er langt mere grænseløst end landnaturen. At bruge den lidt poppede betegnelse "brandmandens lov" her er misvisende. Der er ikke noget havområde i Danmark der ikke er kraftigt negativ påvirket af omkringværende menneskelige aktiviteter. Der er derfor ikke nogen pointe i at udpege nogle mindre områder og symbolsk afskære dem fra nogle inferiøre aktiviteter. Desuden vil både muslingedyrkning, fiskeri, vindmøller, råstofindvinding sandsynligvis godt kunne bedrives på et økologisk bæredygtigt grundlag, hvis ellers man vil investere i de fornødne midler og helhedstænkning. Derimod skal der ikke gås på kompromis med landbrugets udledning af næringsstoffer, trawlfiskeriet, udledning af urensede spildevand, samt tilførsel og spredning af miljøskadelige stoffer. Ved siden af, kan man så godt føre en mere specifik kamp mod havjagt, passive redskabers fangst af marsvin og havfugle, lystmotorsejlad i fugleområder, kystforsegling og landindvinding, muslinge- og algedyrkning i lukkede farvande, havbrug mv. Udkastet mangler således en mere tilbundsående skelen mellem de forskellige påvirkningers betydning og i hvilket omfang en aktivitet vil kunne bedrives uden at skade den økologiske integritet.

Det anbefales, at ovenstående summariske gennemgang uddybes i brødteksten og erstatter nogle af de mere generelle vendinger og gentagelser

5. Mere forpligtende indsats på havområdet

I hvert fald for havets vedkommende bør det understreges, at de beskyttelsestiltag og kriterier der i flg. DN skal gælde for de 30%, i princippet og på længere sigt bør gælde for hele havområdet. Det er et skridt på vejen i erkendelsen af, at det på kort sigt hverken er politisk eller for den sag skyld praktisk muligt at gennemføre tiltag der skal gøre alle menneskelige aktiviteter til havs bæredygtige og sikre at påvirkningen ikke skader den økologiske tilstand. Samtidig skal man være opmærksom på, at der i en overordnet 30%-målsætningen ligger en del faldgruber der kan blokere for det langsigtede mål om en 100% beskyttelse. Der bør således strammes op på de konkrete udmeldinger som formuleret i forslag til DN's anbefalinger til tiltag for at nå visionen på havet eller med andre ord i afsnittet om DN's krav til indsats på havområdet:

På kort sigt:

- At nuværende beskyttede havområder beskyttes mod bundslæbende redskaber, havjagt, fritidsmotorsejlad samt garnfiskeri på steder med mange marsvin, sæler og dykkende fugle.
- At flere områder, hvor der i dag foregår fiskeri med bundslæbende redskaber og andre naturskadelige aktiviteter udlægges til beskyttede områder fri for sådanne aktiviteter
- At indgå partnerskab med typer af mere skånsomt og økologisk bæredygtigt fiskeri samt presse på for fiskekvoter der ikke går ud over de kommercielle fiskepopulationers økologiske funktionsdygtighed. Omstillingen af fiskeriet bør understøttes af omlægningsstøtte til økologisk skånsomt fiskeri og ophugningsstøtte.
- At der indføres styrket kontrol og øget sporbarhed af fiskeri, jagt og sejlad
- At nye områder udpeges, så de dækker arter og habitattyper som pt. er underrepræsenterede i eksisterende beskyttede områder. Det kunne være de få tilbageværende muslingedækkede sandområder eller unikke sandormelandskaber på dybt vand (>20 m) i den vestlige del af Østersøen. Eller sandrevlerne

ud for Nordsjællands kyst. Det kunne også være den strøm eksponerede dyrerige stenbund på 50 meters dybde i Århus Bugten eller de over 100 m dybe lyskrebsrige render i det nordlige Kattegat. For ikke at glemme de få tilbageværende upåvirkede sand/sten bunde i Nordsøen hvor søpølser, rørboende søanemoner og andre koraldyr dominerer.

➤ At der vedvarende og målrettet udvikles en forståelse for hvad en økologisk bæredygtig brug af havet indebærer, sådan at forstå, at aktiviteter ikke truer den oprindelige økologiske integritet. Samtidig skal der tilstræbes en dynamisk forståelse der, i modsætning til den statisk vanetænkning, kan øjne de ledsagende naturværdier knyttet til anlæg som f.eks. Peberholm, udvidelsen af Sprogø, undersøiske faste konstruktioner og visse sluseanlæg.

➤ At havområderne forvaltes i overensstemmelse med de overordnede principper i de forskellige beskyttelseslovgivninger, herunder vandramme-, habitat- og havstrategidirektivet – og ikke kun pragmatisk i forhold til en "omkostningseffektiv" præcedens og "underimplementering".

➤ At naturkvaliteten af områderne øges ved naturgenopretningsprojekter, vha. fx sandfodring, udplantning af ålegræs, etablering af stenrev, forbedring af vandskifte mv.

På længere sigt:

DN's mål for havet indebærer at hele havarealet forvaltes bæredygtigt og økosystembaseret, dvs. et hav i balance med økologisk sunde fiskebestande, uden eutrofiering, miljøforurenende stoffer, mekanisk påvirkning af sårbar havbund og forstyrrelse af fuglerige kystvande. Hovedvejen derhen er et fiskeri og landbrug der bedrives uden at skade betingelserne for havets intakte og oprindelige økosystemer. Det er jo vores fælles hav og vi må derfor som samfund sørge for at regulere alle aktiviteter der kan skade havmiljøet. Havnaturen i al sin oprindelige rigdom er den ramme som vores aktiviteter skal indrettes efter. Havnaturen er således grundlaget – og ikke blot et hensyn blandt mange andre - for forvaltningen af aktiviteter der berører havmiljøet.

Konkret kunne DN anbefale:

- At udledningen af kvælstof til de kystnære farvande senest i 2027 reduceres til maksimalt 37.000 tons årligt, og udledningen af fosfor tilsvarende sænkes til naturligt baggrunds niveau.
- At der sker et stop for overfiskeri ved at fastsætte økosystem baserede kvoter der tager hensyn til til fiskenes økologiske rolle og fødegrundlag, og at fiskekvoter prioriteres til fordel for det skånsomme fiskeri og til de fiskere, som kan påvise overholdelse af reglerne.
- At det ulovlige udsnid af fisk bringes til ophør bl.a. ved elektronisk fjernovervågning af fiskerflåden og iværksættelse af initiativer så forbuddet mod udsnid reelt håndhæves.
- At udvikling og brug af mere selektive fangstmetoder og fiskeredskaber fremmes, så bifangst af fisk og andre havdyr som marsvin undgås
- At der indføres krav om bedre dokumentation for de fisk, der fanges, så der kan dannes et mere kvalificeret grundlag for en bæredygtig forvaltning af fiskebestande.
- At kilder til forureningen (udledning og spredning) med miljøfarlige stoffer standses, herunder klappning.
- At klappning af havbundsmaterialer sker uden økologisk beskadigelse af havbunden i det klappede områder.

- At fiskeri med bundtrawl afvikles i de indre danske farvande
- At havjagt og motorbådssejlad forbys i fuglebeskyttelsesområder
- At havbrug kommer på land således at det gennemstrømmende vand kan renses
- At dyrkning af alger og muslinger forbydes i lukkede farvande med ringe vandskifte
- At stoppe landinvinding og befæstning af kyststrækninger
- At kun spildevand undergæet en rensning på BAT niveau tillades udledt
- At råstofindvinding indskrænkes til områder hvor det ikke skader de økologiske bundforhold.

Det anbefales at indlede afsnittet om havnaturen med ovenstående stikordsprægede gennemgang gerne med en øjenåbnende forklaring om hvordan hav- og landnatur adskiller sig fra hinanden. Under alle omstændigheder bør strukturen i kapitlet om havnaturen vendes på hovedet, så de generelle indsatser kommer før afsnittene om beskyttede områder

D - DN Odense

Kommentar til DN's 2. udkast til naturpolitik

Linje 1093-1094, 1282: Det er rigtigt, at ålegræsenge og tangskove kan binde CO₂ når de vokser. Ålegræssets evne til at binde kulstof aftager, når engene nærmer sig modne og fuldt udvoksede bede. Derefter er bindingen begrænset, da nedbrydningen så er nogenlunde den samme som biomassetilvækst. Tilsvarende vil tangskove binde kulstof under opbygningen af skovene, men tang er letnedbrydelig biomasse og det nedbrydes hurtigt igen efter væksten. Vi anbefaler, at dette udsagn begrænses, så der står at ålegræsbede og tangskove binder CO₂ og næringsstoffer under opvækst. Det vil selvfølgelig give et positivt klimaaftryk i en lang periode fremover, fordi det vil tage lang tid at få den bare bund tilvokset igen.

Linje 1358-1368: BOKS: DANSKE ÅLEGRÆSENGE ER MESTRE I CO₂ LAGRING.

Vi vil fraråde at inddrage denne boks, som den står nu. Som nævnt ovenfor, så giver ålegræs kun en netto CO₂-binding under bedes opvækst (akkurat som med skove på land). Det studium der henvises til med verdensrekord i en sydfynsk bugt, er slet ikke accepteret i brede videnskabelige kredse. Studiet er udført i et sedimentationsområde, hvor der kun er lidt ålegræs. Kulstoftilbageholdelsen er her naturlig i perioder, men vaskes væk i andre perioder. Hvis verdensrekorden skulle være sand, så vil havbunden i dette område hæve sig med ½-1 meter om året – hvilket ikke er realistisk. SDU's videnskabeligt accepterede målinger viser, at en voksende ålegræseng vil tilbageholde 4 tons kulstof (ca. 15 tons CO₂) pr. hektar pr. år. En fuldmoden ålegræseng vil kun tilbageholde op til 0.8 tons C (~3 tons CO₂) pr. hektar pr. år.

Hvis der er behov for yderligere oplysninger om emnet, så kontakt:

Erik Kristensen
 Professor
 Biologisk Institut
 Syddansk Universitet
 Tlf. 40503766

e-mail: ebk@biology.sdu.dk

E - DN Bornholm

DN Bornholm synes, at det bliver en flot naturpolitik med mange gode målsætninger, anbefalinger, tiltag og virkemidler.

Som vi læser 2. udkast bliver fredningsinstrumentet et vigtigt redskab til virkeliggørelse af målsætningerne. Det giver god mening, da fredning er et eksisterende lovfæstet virkemiddel, og da DN har ret til at rejse fredninger - vi behøver derfor ikke vente på ny lovgivning for at komme i gang.

Derfor vil vi gerne opfordre til, at fredningsarbejdet i DN's sekretariat styrkes og tilføres ressourcer for at sikre, at fredninger rent faktisk kan blive det stærke værktøj, som vi får brug for i de kommende år for at virkeliggøre visionerne i DN's naturpolitik.

Venlig hilsen

Anna Sofie Poulsen
på vegne af afdelingsbestyrelsen i DN Bornholm

F - DN Vallensbæk-Ishøj

Til sekretariatet/hovedbestyrelsen

DN Vallensbæk-Ishøj vil gerne kvittere for 2. udkast til DN's Naturpolitik.

Udkastet er i høj grad blevet mere overskueligt, og de fleste gentagelser er nu væk. Vi synes derfor, at det på fin vis sammenfatter hvorledes DN's naturpolitik skal udtrykkes.

Vi har dog en enkelt bemærkning. På linjerne 953-955 henvises der til DN's jagtpolitik henholdsvis råstofpolitik, som politikområder, der helt eller delvis også skal være gældende naturpolitik. De vigtigste elementer i ikke mindst råstofpolitikken bør imidlertid særskilt nævnes i naturpolitikken. Hvis DN's naturpolitik skal give overblik over DN's ønsker til fremtidig naturpolitik, bør vores ønsker til, hvorledes råstofgrave gives tilbage til naturen, nævnes specifikt og ikke blot være en henvisning - en henvisning, som de færreste vil foretage.

Vi foreslår derfor, at der tilføjes følgende dots til anbefalingerne om tiltag og virkemidler for naturen uden for beskyttede områder, det vil sige i forlængelse af linje 983:

- At grusgrave altid gives tilbage til naturen efter endt gravning
- At der ikke efterbehandles med tilførsel af jord
- At man godt må efterlade dramatiske skrænter til glæde for fugle og insekter
- At råstofgrave gives tilbage til naturen nyder samme beskyttelse som §3 natur
- At en vis procentdel af råstofafgiften anvendes til naturgenopretning

Venlig hilsen
Torben Kragh

G - DN Favrskov

Danmarks Naturfredningsforening, Favrskov afdeling

Formand: Alfred Borg, Solsortevej 2, 8382 Hinnerup

Telefon: 51 27 25 11

e-mail: favrskov@dn.dk

Dato: 30 juni 2022

Danmarks Naturfredningsforening

naturpolitik@dn.dk

Bemærkninger til HB's 2. udkast til Danmarks Naturfredningsforenings NATURPOLITIK

Vi har i DN Favrskov gennemgået 2. udkast, og vi er overordnet meget tilfredse med politikken, der kommer godt omkring. Men vi har dog række bemærkninger, som vi hermed fremsender.

På side2 bør indholdsfortegnelsen rettes – da punkt 2 mangler.

En underinddeling vil være fin – specielt når det kommer til de mange beskrivelser af tiltag og virkemidler i afsnit 4, 5 og 6.

Ved en enkelt gennemlæsning virker de forskellig afsnit om tiltag og virkemidler som gentagelser. Hvis indholdsfortegnelsen får en række underpunkter, med tydelig beskrivelse af indholdet, vil det lette forståelsen af strukturen og gøre det muligt, at bruge Naturpolitikken som et opslagsværk.

I de følgende bemærkninger henviser vi udelukkende til linjenummereringen

Linje 24

Der står: *I Danmark har vi været ekstremt dygtige til at -----*

og det kan med fordel ændres til: *I Danmark har vi været ekstremt effektive til ----*

Forslaget er begrundet med at dygtige læses positivt, og det medfølgende tab af natur mm er negativt.

Efter linje 27 (alt. 39)

Der bør tilføjes en beskrivelse af og reference/fodnote til EU's overordnede gode og ambitiøse mål for natur og biodiversitet allerede her i starten, så man kan se, at vore mål svarer hertil (vel vidende, at vi ikke har større bjergområder o.l.).

Som det står nu, ser man det først i linjerne 530-532, hvilket er sent for dem, der mener, at DN's mål er overambitiøse. Dvs. de læser politikken med en negativ "parade" så længe. Der er også aktive DN'ere, der mener det.

Vi har i øvrigt fundet frem til, at EU Kommissionen har vedtaget målene den 22. dennes. Kan vi mon risikere, at de bliver udhulet i Ministerrådet? Læs pressemeddelelsen her:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_3746

Linje 82

Her bør tilføjes *sårbar* efter beskytte – Begrundelse: Vi må ikke fremstå som ekskluderende over for benyttere af naturen.

Linje 163

Tilføjelse: *over vinteren, hvor effekten er størst, eller....*

Linje 179

Sprogligt kiks: *Vi er til stede ... og konsekvensen*

Er det en konsekvens af, at vi er til stede? Næppe.

Linje 286/287

Hvad menes med sammenhængende netværk på havet, hvor der vel er fri bevægelighed, modsat på land?

Linje 297/298

Vi forstår ikke formuleringen? – Er der ikke for mange mennesker/for meget forstyrrelse i bynatur? Og hvad med "overgræsning" af fx gæs, fx Utterslev mose?

Generelle bemærkninger til afs. 3 – Giv Naturen sin egen lov.

De nye Naturzoner har efter vores opfattelse samme vægtning som Landzonerne, og derfor skal de indarbejdes i Planloven ved først kommende revision.

Linje 340 – Formål - Nyt afsnit tilføjes.

Ved konflikt mellem Biodiversitetsloven og anden lovgivning, har Biodiversitetsloven forrang, således at ethvert nyt lovforslag skal afvejes mod Biodiversitetsloven.

Linje 403 og 404

Der bør laves fodnotetekster der forklarer: EU's Biodiversitetsstrategi og IUCN's definition af beskyttede områder.

Linje 406

Tilføj afsnit om Kriterier for §3 natur uden for områderne "strengt beskyttet natur og "beskyttede områder".

Linje 511

Der er introduceret ordet "økosystembaseret". Hvad betyder det konkret? Kan man skrive det med 3 sigende ord i stedet?

Spørgsmål til linje 595 – Tinglysning

Det står åbent, hvordan vi kommer derhen – Hvem, hvornår og hvordan? Frivillighed? Tinglysning svarer stort set til en fredning?

Tilføjelse linje 842 efter biodiversitet.

Tilsvarende bør eksisterende fredningsbestemmelser revideres med større biodiversitet for øje.

Tilføjelse linje 855 efter ekstensiv produktion

Kunne måske tilføjes noget om skov ændres fra monokultur til samdrift mellem flere hjemhørende træarter, så de lever op til - - - -

I hvert fald bør skovrejsning ske med samplantning af flere træarter for at undgå monokultur.

Linje 927 – bemærkning til udledning af drivhusgasser til atmosfæren: Her bør nedfald af kvælstof, ammoniak og NOX'er fra både landbrugets og industriens udledning nævnes.

I Favrskov har vi fx en stor virksomhed (LECA-værket), der udleder meget mere N end de omgivende landbrug. Meget af det er NOX'er, der ledes langt væk og virker ind i det generelle baggrundsnedfald, ligesom andre store virksomheder af den slags gør det rundt om. Og dermed påvirker naturområder langt væk. Områder, der ellers er godt beskyttet mod lokale bidrag.

Linje 953 om jagt

Der burde måske lige medtages et ønske om et ændret natursyn hos jægerne, der ofte kun tænker i jagtbart vildt og ødelægger andet, fx ved udsæd af foderafgrøder, fodring i søer mm.

Linje 981-983 - Markarealer og udyrket bræmme

Den tilladte markstørrelse bør være markant mindre end de foreslåede 20 Ha, svarende fx 400x500m. Og 0,5 meter bræmme er efter vores mening for lille en spredningskorridor. Bræmmen skal være min. 1,5 meter uafhængig af markens størrelse, for at det giver mening.

Linje 988 efter arealerne

Og de bør sikres naturpleje/naturgenopretning.

Under DN anbefaler – efter linje 1264 nyt bulletpunkt

Kommunerne opfordres til at tinglyse forbud mod brug af skadelige stoffer, når den udstykker kommunal jord til byggegrunde.

Linje 1268-1275

Godt klart afsnit. Sørg for at bevare det, selvom der måtte komme indvendinger.

Med venlig hilsen

DN Favrskov afdeling

H - DN Svendborg

Fra DN Svendborgs side tilslutter vi os de allerede indsendte bemærkninger fra Ella Maria Bisschop-Larsen.

Vi er generelt tilfredse med at der er sket en opstramning og at en del florumvundne vendinger er blevet fjernet. Dog mener jeg at linje 10-17 bør fjernes. Vi har brug for fakta - ikke en romantisk fortælling om naturens skønhed - vi har passeret den grænse. Vi er en del af økosystemet og dermed naturen. Naturen behøver ikke at gavne os og er ikke til for at gavne os. Det ville være en enfoldig nytteetisk betragtning - sikkert en holdning der deles af mange - det betyder ikke at vi behøver at skrive det i vores naturpolitik. Desuden er der ikke i fuldt omfang muligt at afdække, hvilken betydning enkelte populationer af enkelte arter har i økosystemet i den store eller lille kontekst. Det er derfor uhensigtsmæssigt at hævde at arter kan undværes. Ud fra et økocetrisk princip, har vi en pligt til at beskytte andre arter - alene fordi de eksisterer.

Herudover har vi følgende bemærkninger:

Naturzoner, linie 561-565: Naturzoner forslås som en ny arealkategori med strengt beskyttet natur, hvilket er en god idé. Der mangler dog konkrete forslag til, hvordan disse zoner sikres for fremtiden. Skal de være en del af planloven, som netop er revideret, men ikke indeholder nye forbedrede naturtiltag, på linie med klimaet? Eller bør de sikres gennem anden lovgivning? Ifølge planloven varetages naturens interesser delvis gennem overholdelse af internationale bestemmelser. Men ud over den naturbeskyttelse, der nævnes i Planloven § 11a stk 2, er der brug for yderligere beskyttelse i kommunerne, og at evt. naturzoner ikke blot kan inddrages/ sløjfes ved ændring af kommuneplanerne.

Økosystemtjenester linie 635-645: Økosystemtjenester bidrager til at mindske klimaforandringer og afbøde en del af de skader, som klimaforandringerne forårsager, ligesom de, som nævnt, også tjener andre formål. Men om og evt. hvordan de bidrager til at løse biodiversitetskrisen bør uddybes. Som det formuleres her, fremstår det, især overskriften, som en ikke- underbygget påstand.

Bedste hilsener
René Lund Chetronoch
Formand for DN Svendborg
svendborg@dn.dk
rlc.dn.svendborg@gmail.com
Mobilnr. 27 11 05 44

I - DN København

DN København

Dato: 30. juni 2022
Til: DN
Fra: DN Københavns bestyrelse
v/ Julie Ravn Petersen, Leif Funch, Linda Andersen,
Ole Damsgaard og Knud Erik Hansen

Bemærkninger til HB's 2. udkast til DN's Naturpolitik Version maj 2022-1

Vi er generelt glade for den opdaterede version af politikken, der adresserer mange af de problemer den danske natur har. Politikudkastet er i forhold til det første udkast blevet bedre og der er klart færre gentagelser.

Politikken indeholder mange og gode forslag til, hvordan vi kan få biodiversiteten til at udvikle sig på land og i havet og til i nogen udstrækning også i byerne. Det er godt og værdifuldt.

Der er mange forhold som er nævnt i den nuværende politik, der ikke er blevet bedre – eller måske endda hvor forholdene er forværret – siden den nuværende politik blev vedtaget. Vi ser derfor gerne at den nye politik perspektiverer dette og at den sproglige tone i langt højere grad afspejler den alvorlige situation.

Naturen er dejlig og det skal naturligvis italesættes, men netop derfor bør vi i politikken adressere problemerne med alvor. Det er derfor vigtigt at vi både adresserer de væsentlige trusler vi som samfund udsætter naturen for og at vi i vores tone også markerer alvoren.

Det er således efter vores opfattelse helt forkert at indlede politikken med en nærmest poetisk ligegyldighed for arternes udryddelse, når der i linje 10 – 14 skrives:

”Vores liv kan formentlig fortsætte selvom en masse arter forsvinder for evigt. Der er tusindvis af insekter, fugle, planter og pattedyr som ikke er direkte nyttige eller nødvendige for os mennesker. Men vi efterlader da en langt fattigere natur og fattigere naturoplevelser til vores efterkommere, når arter forsvinder i antal eller forsvinder for evigt. Et stort tab af en utrolig skønhed, som mangfoldigheden af liv i naturen beriger os med.”

Vi vil derfor foreslå at afsnittet udgår og erstattes af:

”Det kræver dramatiske ændringer ikke bare for os som enkeltindivider, men især for det danske landbrug. Hver især har vi ansvaret for at sikre naturen ved vores måde at leve på, men vi må også indse at den måde det danske landbrug har udviklet sig fra at være familiedrevne småbrug med blandet drift til store industrielle virksomheder med specialiseret produktion og monokultur til følge har haft katastrofal indvirkning på landskab og natur.”

Vi mangler en del om de trusler for naturen, der følger af den måde, vi udvikler samfundet på. Det er bl.a. når samfundet:

- laver infrastruktur med bl.a. motorveje
- udbygger vores energiforsyning med vindmøller og solceller
- udvikler nye plantearter med GMO

Vi finder, at programmet i højere grad også bør forholde sig de samfundsforhold, der bidrager til en for naturen uheldig udvikling, som f.eks. landbrugets strukturelle udvikling.

Vi mangler, at vi menneskers brug af naturen til at være i, får en markant plads og dermed også at landskabet i sig selv får større betydning.

Vi finder, at programmet i højere grad skal værdsætte betydningen af den almindelige natur, og at Brandmandens lov som metafor er misvisende for DN's politik.

Landskabet betydning

Vi vil gerne, at landskabets betydning fremgår klart på de tre måder vi nævner nedenfor.

Naturpolitikken og den måde hvorpå strengt beskyttede og beskyttede områder defineres og afgrænses f.eks. linje 387 ff. handler alene om arter og naturtyper forstået som yngle- og levesteder for bestemte arter. Når der tales om at sætte naturen fri uden menneskelige begrænsninger, får man indtrykket at dette alene handler om de biologiske processer. Derved udelades, bevidst eller ubevidst, den del af naturen, som knytter sig til landskabet, landskabets dannelse og de dynamikker der er knyttet til landskabet i form af erosions- og omdannelsesprocesser. Hvordan tale om kyster eller ådale uden at være bevidst om disses initiale dannelse og evige omdannelse; nedbrydning og genopbygning?

Landskabets og dets dynamik bør eksplicit nævnes i linje 658 ff. vedr. strengt beskyttede naturområder og i linje 785 ff. vedr. Naturen i beskyttede områder.

Det er vigtigt at pointere at naturpolitikken også favner landskabet som naturfænomener, dets dannelse og omdannelse. Det er vigtigt i forhold til bevarelse af konkrete naturtyper og de arter der knytter sig til disse. Men det er også vigtigt i forhold til at kunne erkende og opleve den del af vores natur som vedrører landskabet.

Alene at tale om en biodiversitetslov som et af de vigtigste virkemidler linje 340 ff. virker på den baggrund reduktionistisk. Natur er mere end det, biologer beskæftiger sig med, en ny og mere reel beskyttelse af Danmarks natur handler om mere end biodiversiteten!

Selvom kulturlandskabet nævnes sporadisk f.eks. linje 461 og 791 bør større sammenhængende kulturlandskaber behandles mere eksplicit f.eks. i afsnittet om de beskyttede områder. Dels er en lang række naturtyper betinget af bestemte driftsformer, som har rødder i hvordan landskabet og naturen har været brugt af mennesker i årtusinder. Dels er kulturlandskabet og dets bevaring en væsentlig del af mange af de eksisterende fredninger. Mange konflikter mellem fredningsinteresser og hensyn til ny infrastruktur og byudvikling handler om konflikter i forhold til bevaring af kulturlandskaber. Derfor er det lokale arbejde dårligt rustet, hvis ikke DN's overordnede politik forstår at favne den problematik.

Endelig har landskabet og naturen som et sted at være i stor betydning for os mennesker.

Landbruget

Det må også være på tide, at DN indser, at det vi før forstod som landbrug, stort set ikke findes mere. Nu er svineproduktion og jordbrug i vid udstrækning industrialiseret og i det industrialiserede landbrug tages der ikke hensyn til småbiotoper, små vandløb og vandhuller, som alt sammen 'bare er i vejen for en rationeldrift'. Og naturen betaler prisen. Ødelagt af en uhæmmet stræben på stadigt øget udbytte og en helt forfejlet administration af EU's subsidieordning.

DN's politik bør naturligvis både sprogligt og i indhold afspejle landbrugets forvandling fra at være i samklang med naturen til at være en af hovedårsagerne til, at den er truet.

Infrastruktur

Det bliver gentaget rigtig mange gange, at infrastruktur er med til at fragmentere landskabet, den griber ind i naturen og den har stor betydning for klimaet.

Vi ser gerne, at infrastruktur kunne være et selvstændigt emne, som italesætter ny infrastrukturens påvirkninger. Vi skal kunne være stærkere, overfor de nye infrastrukturprojekter, og kunne styrke de enkelte afdelinger, der står med kampen for naturen, når der laves motorveje m.m. Vi skal have nogle krav til infrastruktur, hvor vores mål og ønsker blev konkretiseret mere.

Der er store motorvejsprojekter på vej og dem bør vi have en klar politikformulering til. Omkring København er der store opfyldningsprojekter – Lynetteholmen og Holmene ved Avedøre.

Energiproduktion

Vi ser gerne, at solceller får mere plads i teksten. Det er vigtigt med solceller, og det er langt bedre at bruge tidligere landbrugsjord til solceller, end det er til landbrugsjord, men vi tror også, at vi skal være påpasselige med ikke at være ubetingede glade for solceller. De er langt mindre effektive end vindmøller og optager en del mere plads. Plads der kunne have været brugt på natur med dertilhørende friluftsliv.

Vi ser gerne, at der skal arbejdes for, at disse solcellearealer kan sikres til naturarealer når deres levetid er færdig efter de ca. 30 år. Det er et stort krav at stille, men det er også vigtig natur, der kan gå tabt igen om 30 år når landbrugsretten tillader landmanden at opdyrke jorden igen. Det vil være en rigtig spændende debat.

Derudover kommer hele spørgsmålet om hvor solcelleanlæggene skal placeres. De landskabelige hensyn bør italesættes mere og hvordan vi kan arbejde for at disse anlæg placeres bedst muligt i landskabet, så vi ikke mister værdier.

De overvejelse og krav, som DN allerede har formuleret til solceller i landskabet bør indarbejdes i programmet.

GMO

Da DN i 2015 vedtog DN's holdning til GMO'er var det hovedsageligt GMO'er hvor der føres fremmede DNA-strengte ind i en celle. Siden er der arbejdet meget med GMO'er, hvor man alene klipper nogle DNA-strengte eller flytter nogle af cellens egne DNA-strengte. Disse GMO former har fået deres egne navne, som CRISPR, NBT (New Breeding Technics). Det kaldes også for genredigering.

Der er stærke økonomiske kræfter, der ønsker at deregulere disse GMO'er, så de lettere kan sættes ud i naturen. De ønsker heller ikke, at de skal mærkes som GMO'er. De påstås at have samme karakter som tilfældig mutagenese, der har været anvendt i 30 år. Det er imidlertid tvivlsomt, om det er tilfældet idet CRISPR går tættere på DNA strengene.

Da det er lettere at lave CHRISPR-GMO'er kan en deregulering medføre store mængder nye GMO'er i naturen.

Det er derfor nødvendigt at fastholde at udsætning i naturen af CHRISPR GMO'er og tilsvarende GMO'er skal reguleres.

Da det er GMO'er med direkte indgreb i DNA'erne vil der altid være usikkerhed om deres følgevirkninger for både natur og som fødevarer. De bør derfor mærkes, så den enkelte borger kan handle informeret.

Hertil kommer, at en regulering skal tage højde for, at økologisk landbrug ikke bliver infiltreret af de nye GMO'er.

Vi vil gerne, at der kommer et afsnit om GMO ind i programmet.

Brandmandens lov

Vi mener, at Brandmandens lov er en misvisende metafor for DN's naturpolitik. Vi er enige i at det er vigtigt at beskytte den truede og værdifulde natur. Det er imidlertid ikke hovedbudskabet i Brandmandens lov. Hovedbudskabet er at vi først skal beskytte den truede og værdifulde natur, og **dernæst** gøre noget ved den øvrige natur.

Det er muligt, at metaforen kan have gyldighed for et brandområde, men den har ikke gyldighed for et land. Den siger reelt, at vi skal vente med at gøre noget for den almindelige natur rundt om i landet – i byerne og på landet. Den siger også, at skal vente med at stille krav til landmændene om mere biodiversitet, til vi har reddet de sjældne og sårbare arter. Skulle vi følge metaforen skulle vi reelt vente

med f.eks. at gøre noget ved bynaturen. Det følger også af den, at vi så kan være tilfredse med at vi først laver nationalparker, og lader det alt det andet vente.

Som samfund kan vi gøre noget på flere planer samtidig. Vi kan og skal have en indsats for den sjældne og sårbare natur samtidig med, at vi gør noget for den 'almindelige' natur.

Det er jo også hovedbudskabet i hele naturpolitikprogrammet. Det handler om at få mere plads til beskyttet natur og ikke kun til den sjældne og sårbare. Mellem de 30 pct beskyttede natur, som vi vil have, vil der være meget, der ikke er sjældent og sårbar, men blot normal natur. Det skal jo ikke vente.

Vi foreslår derfor, at metaforen tages ud af programmet.

Bynatur

Der er kommet mange væsentligt pointer med om bynaturen. Vi har dog nogle kommentarer og forslag.

Indledningen til teksten om bynatur kan godt være mere levende. Der henvises i linje 1174, at "DN ønsker et paradigmeskifte og opgør med vanetænkningen om, at parker og vejkanter skal være intensivt plejede og kortslåede". Det er lidt trist, at dette er noget af det første man læser, og at der ikke er en større nuancering i hvorfor vi skal beskytte bynaturen.

Bynaturen er mange ting, og særligt den natur som er tilpasset byerne skal tales op. Vi skal vise værdien af naturen i byen – så lade det med paradigmeskiftet komme derefter.

Der er mange ting at tage fat på, når vi snakker om biodiversitet i byen, og som viser bynaturens værdi. Der er fokus på de dyr som lever i byerne, hvilke habitater vi finder, organismer og andre insekter, bier, biller og svampe vi finder i byerne og hvorfor de grønne områder som kirkegårde, parker og gårdhaver er ekstremt vigtige for arternes overlevelse, og at disse lige netop er specielle for byerne, da f.eks. kirkegårde har nogle af de ældste træer i byerne. Derudover kommer hele spørgsmålet om hvorfor vi skal beskytte naturen i byen og hvilken værdi det giver os. De grønne områder skal tales op, både fordi de giver en værdi for os mennesker i form af et bedre helbred, rekreation, aktiviteter, viden og er vigtige for klimaet ikke mindst! Derudover selvfølgelig arternes overlevelse og spredning. Her vil det være meget rart med nogle visuelle fortællinger om arter der lever i byen og er specialiseret til det.

Linjerne 1218-1229 kan godt uddybes mere og deles op i de emner som der forekommer i teksten nu. Det bliver opsummeret ganske godt i afsnittet anbefalinger, men der er i linjerne ovenfor svært at læse det. Det bliver blandet sammen og det er svært at aflæse om det er flere emner eller hvordan. Delemnerne om f.eks. afstand til grønne områder, friareal, hjemmehørende arter, træpolitik, naturens egne processer, overgangszoner og tilføj tekst, så der kommer lidt mere "kød" på.

Derudover synes vi at der mangler et selvstændigt afsnit om fredninger. Dels opdatering af fredninger, så de kan bruges i mere biodivers sammenhæng, så parkerne ikke er ud fra et landskabeligt hensyn, og dels at der bør stilles krav til, at parker og kirkegårde bør fredes, så der ikke er spørgsmål til hvorvidt de kan bygges til. Parkerne og kirkegårdene er ekstremt vigtige og udgør vigtige habitater i byen. I byerne er fredninger det stærkeste virkemiddel at beskytte natur og grønne områder mod byudviklingens cementering.

Derudover mangler der et selvstændigt afsnit om klima. Klimaet i byer er anderledes end på landet, og det er i byerne at vi oplever de største påvirkninger. Her hænger klima og natur stærkt sammen. Her vil det

være meget relevant at nævne betydningen af træer, bevoksning og anden grøn struktur, som afkøler byen, reducerer oversvømmelse og mindsker forurening.

Kravet om begrønningsprocent kunne godt prioriteres mere. Eller omformulere den, så den begrænser hvor meget af overfladen der må være belagt med sten/asfalt eller en barriere - belægningsprocenten.

Beskrivelser vedrørende Natura 2000

I forhold til Natura 2000-områder så fremhæver udkastet til naturpolitikken, at der er behov for et nyt forvaltningsparadigme (linjer 717-725, 810-819 og 823-836). Der er blandt andet fokus på fri dynamik (linjer 722 og 766) og selvforvaltende natur (linje 720).

Dette falder som udgangspunkt godt i tråd med det nye forslag fra EU Kommissionen om en "Forordning om naturgenopretning", der blev offentliggjort den 22. juni 2022

(https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_22_3746)

Vi vurderer dog, at tilgangen med fri dynamik og selvforvaltende natur ikke kan stå alene i Danmark og at der er behov for at nuancere billedet og kombinere metoder. Størrelsesforholdene i Danmark er relativt små set i forhold til en række andre EU-lande. Derfor, for at sikre de sårbare naturtyper og særligt truede arter, der er pressede i Danmark, er der nogle steder behov for en særlig pleje, udover at der gives plads til fri dynamik. Dette er delvist, meget kortfattet beskrevet i linje 723 " Der skal dog være plads til lokale målrettede plejetiltag for at sikre stærkt truede arter". Men det fokuserer kun på arter.

Vi mener derfor, at der er behov for, at naturpolitikken mere uddybende beskriver, at der i Danmark kan være behov for at kombinere metoder – dvs. indsatser med særlig pleje, udover at give plads til fri dynamik og selvforvaltende natur. Her er det selvfølgelig relevant at fokusere på, hvor behovet er.

Dette kunne f.eks. stå i boksen om nyt forvaltningsparadigme (linjer 823-836) eller ifm. punktet på linjer 869-872.

Det grafiske layout

Vi glæder os rigtig meget til at se det sat op med et klart grafisk layout, som bedre formidler den lidt tunge tekst lige nu og særligt når det generede vandmærke er væk. Det kan være lidt svært at forestille sig, hvordan teksten formidles, når der kommer et mere visuelt billede på det. Men det bliver rart at kunne se den færdige opsætning med tekst og billeder, så det bliver lidt mere levende og klarer fortælling af teksten.

Det vil være rigtig godt med billeder der viser det mere nære og vilde og ikke kun storslåede landskaber. Vi skal vise den vilde og biodiverse natur, som vi holder af og med billeder vise at naturen er smuk, selvom den er kroget og ikke har de store linjer og naturvidder.

J - DN Mariagerfjord

Mariagerfjord den 1.7.2022

Danmarks Naturfredningsforening Mariagerfjord (DN Mariagerfjord) Formand Kaj Edlund, Nedre Strandvej 67, DK-9500 Hobro Tel.+45 61779852. E-post: formand@dn-mariagerfjord.dk

Kommentarer til

MERE OG VILDERE NATUR I DANMARK HB's 2. udkast til Danmarks Naturfredningsforenings NATURPOLITIK

Grundlæggende kan vi i DN Mariagerfjord tilslutte os indholdet i oplægget til DN's naturpolitik, men vi har nogle kommentarer til et par lidt for forsimplede formuleringer:

linje 29: "Løsningen er enkel". Det er en alt for simpel betragtning. Vi er enige i, at vi så vidt muligt "... skal lade naturen være vild og lade den genforvilde", men denne løsning kan næppe stå alene - der vil ifølge biodiversitetsforskningen også være behov for andre tiltag, hvis bestemte naturtyper eller arter skal reddes. Der vil være behov for større naturarealer, men samtidig vil det være fordelagtigt med store forskelle mellem arealer. Nok så vigtigt er, at næringsbelastningen og forurening af naturområder nedbringes - genforvildning vil ikke have den ønskede virkning, hvis der ikke gribes ind over for de store tilførsler af næringsalte. Det gælder både på land, i ferskvandsmiljøet og i havnaturen. Landbrugsdriften skal blive mindre arealkrævende og mindre intensiv. Endelig kan det være nødvendigt at sikre udvalgte, truede arter. Der vil stadig være behov for naturgenopretning af visse områder, fx genslyngning af kanaliserede vandløb og sikring af, at mindre søer og vandhuller ikke får lov til at gro til. Vi ser mange små vandhuller bliver uegnede som ynglested for padde og varmeelskende vandinsekter på grund af tilgroning, især ved opvækst af træer ved vandhullets sydbred. Ligeledes kan det være ønskeligt med traditionel naturpleje i områder, der er så små, at de ikke i praksis kan genforvildes med udsætning af store græssere etc. Der vil sandsynligvis også fortsat være behov for bekæmpelse af invasive arter, både i og uden for genforvildede arealer.

Med andre ord: Genforvildning er et vigtigt instrument til fremme af biodiversitet, men det kan ikke stå alene – der skal også ske andre tiltag.

Tilsvarende finder vi, at det er en forsimpning af biodiversitetskrisen at skrive som i

linje 426: "Vi ved hvad der skal til for at løse biodiversitetskrisen." Biodiversitetskrisen er desværre for kompliceret til, at vi kan være sikre på, at den fuldt ud kan løses ved at give mere plads til naturen, selv om mere plads til naturen ud fra den nuværende viden er det bedste bud på at afhjælpe krisen.

Behovet for supplerende løsninger fremgår faktisk af boksen: NATUREN UDEN FOR DE BESKYTTEDE OMRÅDER PÅ LAND og flere andre uddybende afsnit senere i oplægget til naturpolitikken.

På vegne af Danmarks Naturfredningsforening i Mariagerfjord

Kaj Nissen

51290601 kn@dn-mariagerfjord.dk

K - DN Jammerbugt

DN Jammerbugt

Formand: Søren Rosenberg,

Perikumvej 18 - 9440 Aabybro

Telefon: 30 24 18 34 - jammerbugt@dn.dk

Til alle os i Danmarks Naturfredningsforening

Vedr. høring af naturpolitik.

01. juli 2022

DN Jammerbugt vil gerne rose udkastet til naturpolitikken, som et meget ambitiøst værktøj for den retning vi skal fokusere på, for et opnå et bedre miljø, klima og ikke mindst stoppe tabet af biodiversitet. Vi er

meget begejstret og håber at planerne i "vejen der hen" bliver taget godt imod og med tiden bliver realiseret.

Naturpolitikens udkast er dog en meget stor og tung sag, at få læst igennem. Sandsynligt vil naturpolitikken i den lange udgave, desværre nok blive henkastet til senere brug/læsning.

Men det er der ikke tid til, der skal handles NU.

Så vi er meget tilfredse med at HB også vil lave en pixi udgave, som bør laves særskilt, men udleveres samlet i ét sæt til vores "samarbejdspartnere" og andre interessenter som kommuner, regioner og ministerier med flere.

Hovedbestyrelsen, direktionen og sekretariat får her en svær, men meget vigtig opgave at få skrevet naturpolitikken så kortfattet, men stadig med de gode handlings forslag, forfattet ind i pixi udgaven. God arbejdslyst 😊

Hermed DN Jammerbugts få bemærkninger til 2. udkast af naturpolitikken.

Kommentar/idé til 297 mangel på naturlige processer ➤ I byerne kan der mangle græsning eller anden fysisk forstyrrelse af arealer der ellers gror til i vedplanter – DN Jammerbugts erfaring siger at græsning i byer eller sommerhusområder er problematisk i den nuværende lovgivning. Bør forenkles så arter tilgodeses over private interesser - Et eksempel: græsning på arealer i sommerhusområder kræver dispensation og at alle grundejere er enige, når der er tale om fælles areal. I disse fælles arealer kan der være store naturværdier, hvor græsning er til fordel for mange lyskrævende arter, men med nuværende lovgivning kan én uvildig lodsejer stoppe et ellers godt naturprojekt.

Kommentar/idé til 411 Naturovervågning ➤ her mangler måling af vandløbenes økologiske tilstand (efter nedlukning af amtet er mange målestationer nedlagt i Ryå, således kan man ikke måle om tilstanden bedres eller forværres). Dvs. indsatsen for et bedre og renere vandløb kan ikke måles, når tidligere målestationer er nedlagt pga. besparelse.

Kommentar/idé til FREDNINGER. Input med kursiv skrift ➤ 707 Fredning er den stærkeste naturbeskyttelse, der findes i Danmark, og så er den varig. Beskyttelsen afhænger dog af fredningsbestemmelserne. *DN vil derfor arbejde for at landskabsfredninger uden plejeplan og mål for biodiversiteten opdateres i samarbejde med kommune og stat og bliver indskrevet i fredningsbestemmelserne.* Fredninger med natur og øget biodiversitet som hovedformål kan evt. indgå i den strengt beskyttede natur. Styrken ved fredning er individuelle bestemmelser som fastsættes af fredningsnævnet samt kompensation til private ejere for evt. tab ved driftsbegrænsninger.

Kommentar/idé til Natura 2000 forvaltningen skal ændres. Input med kursiv skrift ➤ 824

Dermed er det også en forudsætning, at der tilvejebringes attraktive aftalemuligheder eller jordfordeling, med henblik på permanent udtag af landbrugsjord til natur. *Der bør også gøres op med at et biodiversitets fremmende tiltag, beror på lodsejerens "frivillighed". I N2000 områderne så SKAL indsatsen for de arter opført på udpegningsgrundlaget styrkes med eller uden ejerens accept.*

Spørgsmål/kommentar til 1304 ➤ Når kulstofrige lavbundejorder dyrkes, har de en udledning på ca. 5 mio. ton CO2 pr. år. *Hvor stort areal tænkes der på??*

Selvom udkastet til naturpolitikken er en lang læsning, så begejstrer det mig personligt med de mange gode intentioner i naturpolitikken for vores hav og land.

På vegne af DN Jammerbugt

Søren Rosenberg, formand

L - DN Hillerød

Hillerød Afdelingen

Fm. Jørgen Nilsen 8691 5210/ 2147 5210

hilinjelinjeeroed@dn.dk

Hillerød den 3. juli 2022

Johannes Birk Schjelde,

johannes@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Hillerøds kommentarer til Danmarks
Naturfredningsforening Naturpolitik anden revideret udgave

I Danmarks Naturfredningsforening Hillerød afdeling har vi med stor interesse læst anden revideret udkast til DN's naturpolitik og har følgende kommentarer. Først det positive og derefter en general kritik af oplægget, til sidst er der oversigt over de linjer, hvor vi mener der bør rettes.

Positiv ting ved oplægget

-Den punktvis opsætning er overskuelig, som giver et godt overblik over teksten

Negative ting ved oplægget

- Teksten er generelt alt for lang – burde uden de stort tab kunne nedkoges til det halve,
- Indholdsfortegnelsen mangler i kapitel 2
- Der savnes en målgruppe for naturpolitikken og hvem DN henvender sig til,
- Hvad er budskabet i teksten?
- Det er for mange bokse i oplægget, man mister overblikket og der er mange gentagelser i teksten,
- Mange boksene har samme indhold og kædes ikke sammen med teksten,
- Forfor behandles kortfattet i teksten i forhold til nitrogen,
- Der bør laves en kortfattet udgave som der kan slås op i,
- Der skal bruges samme betegnelser i teksten for de samme ting,
- Naturzoner mangler uddybning og bør konkretiseres i forhold til eksisterende lovgivning,
- Mange boksene har samme indhold og kædes ikke sammen med teksten,
- Det fremgår ikke tydeligt, at Natura 2000 er udpeget på grundlag af naturtyper,
- Mange grammatiske fejl i teksten og blomstrende sprog, som gør at man bliver usikker på hvem målgruppe er,
- Klimaafsnittet er fint, men bør gøres kortere,
- Kap.4 kan sættes ned under 'uddybende kommentarer,
- Landbrugets rolle i biodiversitetskrisen til lands og til havs – i form af sprøjtning og

(over)gødskning – er underbelyst og burde fremstå mere tydeligt, selvom det er nævnt flere gange i politikken (godt!). Plads til natur og biodiversitet er selvsagt et meget vigtigt parameter, men kvaliteten af pladsen spiller også en stor rolle. Og når vi taler om arealer uden for skovene – hovedparten af den danske natur - spiller landbruget og dets driftsformer og de afledte negative konsekvenser en helt dominerende rolle,

- Landbrugets driftsformer betydning for landbruget bør have mere plads,
- Forskellene mellem eksisterende naturbeskyttelseslov og en kommende biodiversitetslov bør beskrives klart
- Der savnes struktur i oplægget og en disposition, DN Hillerød forslår følgende,
- Indledning, evt. med helt overordnede visioner
- Danmarks natur: status og trusler
- Vision og mål for DNs naturindsats
- Den nødvendige/ anbefalede indsats
- Uddybende kommentarer og dokumentation

Liste over linjer, hvor der forslås ændringer

1. linje. 4: Den danske natur er vidunderlig bør slettes, vi skriver ikke et helteeos.
2. linje. 29: og videre: her blander man vision og løsning/ midler sammen. Det er ikke hensigtsmæssigt.
3. linje 38: og for at ålegræsengene og fiskene igen kan trives bør slettes
4. linje 40: bidrag bør erstattes med vision
5. linje. 49: og videre: visionen er ikke 'beskyttet natur' men en natur, hvor det kan sikres, at mulighederne for flora og fauna for at leve og udvikle sig, er til stede. Mål og midler blandes sammen. 'Beskyttet natur' er midlet, ikke en vision
6. linje. 69-73: omhandler FN's biodiversitetsdefinition Formuleringen er vrøvl, vi gætter på, at der er noget der bare skal slettes.
7. linje. 95: afsnittet er alt for langt. Indled med et enkelt kort afsnit, herefter nogle bullets med delvisioner for naturen på land, naturen i havet og bynatur, evt. suppleret med en begrundelse. Gem alle tekstbokse til det afsluttende afsnit
8. linje. 96: afsnit 2: bevar konsekvent hovedafdeling - livet på land og - livet i havet. Reducer teksten, vær opmærksom på gentagelser
9. linje. 96: kap.2 Overskriften 'Danmarks biodiversitet' duer ikke. Erstat evt. 'Danmarks natur-status og trusler'.
10. Begræns brugen af ordet 'biodiversitet'. Det kan virke fremmed for nogle, der opfatter det som et modeord. evt. - bynatur
11. linje. 107-108: Samtidig er det essentielt at beskyttelse og forvaltning af naturen prioriteres yderligere politisk og at det understøttes med de nødvendige økonomiske midler. Det er en logisk konsekvens af ideerne til mere plads og selvforvaltning men er noget luftige. Er der overhovedet ideer til, hvordan og hvorfor de økonomiske midler skal hentes. Eller måske er det bare sådan, at i visioner må man tænke og flyve højt uden at være konkret!!
12. linje. 123: Tekststykket om EU bør, det er ikke relevant i denne sammenhæng
13. linje. 135: udtrykket " sidder bagest i bussen". Metaforen hører ikke hjemme i den slags publikation
14. linje. 144-146: omtale af 2% og 1% synes vi bliver svært at forstå og vi synes det kommer

til at lyde, som urørt skov ikke er strengt beskyttet natur.

15. linje. 192: ...torsken, som spiller.. bør der ikke stå torskebestanden?

16. linje. 195-196: har den forfejlede forvaltning af havets ressourcer også konsekvenser for havfugle som sortand, fløjlsand og havlit. Vi går ud fra at det drejer sig om bundtrawl og anvendelse af lignende fangstredskaber, men vi oplever at udsagnet !"forfejlede forvaltning!" behøver en ekstra kommentar.

17. linje. 217: Det er en dårlig ide med link, der kan være døde om et års tid

18. linje. 225: Evolutions sker meget hurtigere, bør omformuleres

19. linje. 256: droppes som selvstændigt afsnit, der sorteres i truslerne, som sættes ind i de to-tre afsnit.

20. linje. 352: Afsnit 3: giv naturen sin egen lov: kan komme ned under den nødvendige indsats. Kan sagtens forkortes en del.

21. linje. 473: Da skovbrug, landbrug og råstofgravning mm. udgør en meget stor andel af vores samlede areal på land er det vigtig at bevare, beskytte og genoprette de værdifulde småbiotoper, der ligger uden for de beskyttede områder. Et udsagn man ikke kan være uenig i, men der skrives ikke noget om hvordan. Det kan være selvindlysende, men det virkede ikke sådan. Forestiller DN sig øgede økonomiske resurser til dette?

22. linje. 502: Overskriften bør være noget i retning af 'DN anbefaler' med henviser til uddybende tekst. Stadig med de 2-3 underafsnit - naturen på land. naturen i havet- evt.

Bynatur

23. linje 551-559: Brandmandens lov giver ikke mening i denne sammenhæng

24. linje. 652: Kaotisk er ikke godt ord i denne sammenhæng

25. linje. 735: boksen rummer både land og hav men efterfølgende (l:745) omtales kun tiltag på land

26. linje. 742: Igen en dårlig ide med henvisning til en hjemmeside, der kan være død om et år.

27. linje. 785-786: Det er skrevet før, bør slettes

28. linje. 845-848: At tale om nationalparker ikke mening, så slet tekstboks.

29. linje. 854 og 857: det er gentagelser

30. linje. 928-930: gentages på linje.: 931-932

31. linje. 935: Igen en dårlig ide, at henvise til en hjemmeside der kan være død om et år

32. linje. 953: Igen en dårlig ide, at henvise til en hjemmeside der kan være død om et år

33. linje. 955: Igen en dårlig ide, at henvise til en hjemmeside der kan være død om et år

34. linje. 1082: Igen en dårlig ide, at henvise til en hjemmeside der kan være død om et år

35. linje. 1171: afsnittet bynatur er OK, men hvorfor har det sit eget afsnit?

36. linje. 1290-92: byt sætningerne om.

37. linje. 1265: Kap. 8, 'naturen skal være vores allierede....': afsnittet er for langt og uinspirerende. Det bør formuleres kort med henvisninger. Fint at have afsnittet med.

38. linje. 1278: Igen en dårlig ide, at henvise til en hjemmeside der kan være død om et år på vegne af

DN-.Hillerød

Morten Simonsen

M – Torben Aaberg, Menigt medlem

Synspunkter på 2. udkast til DN's Naturpolitik 1. Juli 2022

Udkastet har gode naturpolitiske ambitioner med fokus på øget biodiversitet som et vigtigt emne. Naturbeskyttelse er imidlertid andet og mere end biodiversitet. Jeg savner en bredere og mere nuanceret tilgang til naturpolitikken, så den også tager hånd om den del af naturen, der knytter sig til landskaberne og hele det åbne land.

Også udenfor de særligt beskyttede områder er der værdifuld natur, som påvirkes negativt af menneskelige aktiviteter. De åbne landskaber er under konstant og voksende pres, og – som nævnt i udkastet – *“også byvækst, anlæg og infrastruktur har fragmenteret naturen”*. Netop derfor må DN's naturpolitik være bred og sammenhængende, så den også kan være med til at imødegå presset på kulturlandskaberne.

Fra mit debatindlæg til Aktivitetsplan 2022: *“Ikke kun biodiversiteten, men også de åbne landskaber er mere end nogensinde under pres, hvilket har voksende bevågenhed i befolkningen. DN kan imødekomme den interesse og gå forrest ved at markere, hvordan der kan tages bevaringshensyn uden at udviklingen sættes i stå”*. Maria Gjerding svarede bl.a.: *“Åbne og uforstyrrede landskaber og adgangen til dem er kerneværdier for DN og vi deler i Hovedbestyrelsen din bekymring om, at landskaberne er under konstant pres fx for at blive bebygget, terrænreguleret, industrialiseret og beplantet”* (<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/dn-har-brug-for-en-landskabspolitik-1>)

Maria henviser bl.a. til disse passager i AP 2022: *“Desuden er landskabsværdier og øget adgang centrale elementer i fredningsarbejdet...” (...)* *“...at der kommer særligt fokus på planlægning for natur i hele Danmark, fx ved at udpege naturzoner, på landskabshensyn og kyster...”*

Disse gode og vigtige målsætninger bør også afspejles i udkastet til naturpolitik, ikke mindst i afsnittene om de beskyttede områder. Kulturlandskaberne nævnes flere steder, men udkastet bør i højere grad adressere behovet for at beskytte de naturværdier, som er knyttet til landskaberne og deres historie. Herved vil DN's naturpolitik fremstå stærkere og mere konsekvent på politisk niveau, ligesom det vil imødekomme holdningen hos mange DN-medlemmer og styrke indsatsen på lokalt niveau.

Med venlig hilsen

Torben Aaberg

DN-medlem